Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 S. Lawndale av.

Office of publication: 2657 So. Lawndale ave. Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XVI. Cena lista je $5.00. Entered as second-class matter January 22, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., četrtek, 14. junija (June 14), 1923. Subscription $5.00 Yearly STEV.—NUMBER 139

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

ŽELEZNIČARSKE STAVKE V CHICAGU NAJBRŽ NE BO.

Župan Dever je izsilil poravnavo, po kateri je stavka onemogočena za dve leti.

ŽELEZNIČARSKIM ZAHTEVAM NE BO SKORO V NIČER USTREŽENO.

Chicago, Ill. — Železničarske stavke ne bo v Chicagu. Županu Deverju je uspelo posredovanje na mnogoštevilnih konferencah, ki jih je imel v zadnjih štirinajstih dneh z železniškimi zastopniki in železniškim vodstvom. Obe stranki sta kapitulirale ter se uklonile njegovemu nasvetu, naj rešita svoje spore s pomočjo arbitracije.

Pretkani železniški družbi sta igrale topot železničarje s pomočjo župana Deverja.

Med nadaljnimi pogajanji in razsojanji ne bo železniški promet prekinjen. Obe stranki bosta sedaj konferirale ter se pogovorile, kako nastaviti razsodilni odbor, in koliko moč imej ta odbor. Obe stranki sta se obvezale pritegniti vsem ukrepom tega odbora, pa naj bodo že taki ali taki tisti ukrepi.

Voznina ne bo zvišana in seve tudi ne znižana. Čikažanje bodo še nadalje plačevali voznino po sedem centov. Družbi sta umaknile svojo zahtevo, naj bi razsojevalni odbor vpošteval poleg mezd tudi delavske razmere. Uniji sta umaknile na račun tega svojo zahtevo po enem prostem dnevu na teden in odpravi voz s enim možem na pouličnih železnicah.

Predlagana poravnava ostane v veljavi dve leti.

Ta sporazum pomeni zmago za župana in železniški družbi, a poraz za železniške delavce. Obenem pa je tudi prizadeto ostalo občinstvo, zakaj, upanje na znižanje železniške voznine je s to poravnavo splavalo po vodi najmanj za dve leti.

Železničarji dobe morda le neznatno drobtinico. Kakor sta se dogovorili obe stranki, jim ne bo zvišana mezda na 80 centov na uro, nego dobili bodo le kake tri cente poviška na uro.

Železniški predsednik A. Blair je predložil preračun, ki je pokazal, da bi družbi morala plačati $400,000 več na leto, če bi dovolili delavcem samo en cent poviška na uro. Če pa jim dovolita 5 centov, potem bi morali plačati družbi ničmanj kakor $2,000,000 na leto dodatno k temu, kar sedaj plačujeta.

Predsednik je seveda predložil tisti račun, ali na dan pa ni prišel z dejanskimi dohodki, ki jih spravita družbi vsako leto v žep.

Železniški predsednik I. Budd je dejal, da bi bila z mezdnim zvišanjem nadcestna železnica prizadeta najhuje.

Iz vsega tega je razvidno, da imajo železničarji kaj malo pričakovati od tistega razsodilnega odbora. Da bo v njem večina železniških zagovornikov, na to bo že gledal župan in železniški magnatje. In če je ne bo, bodo pa že lahko premotili in premamili delavske zastopnike, da bo prav za družbi, a slabo pa za železničarje. Razsodilnim odborom, ki so pod vplivom kapitalističnih mašin, ni dosti zaupati. Razsodilni odbor bi moral biti popolnoma neodvisen in nepristranski. In v takem slučaju bi bilo potem šele upati, da bo vsaj nekoliko pravičen do delavcev.

POROTA JE REBELIRALA.

Atlantic City, N. J. — (Fed. Press.) — Enajst porotnikov — osem moških in tri ženske — se je uprlo tukajšnjemu sodniku Clarence Petittu, ki je zapovedal poroti, da mora glasovati za krivdo neke vdove, ki je bila vržena iz stanovanja, ko je zaostala s stanarino za en mesec, ker je ležala bolna v bolnišnici. Porotniki so ženo oprostili in sodnik je rohnel nad njimi, da jih pusti zapreti radi žaljenja sodišča. Porotniki so pa molče zapustili dvorano in potem so šli s klobuki naokrog med občinstom in nabirali prispevke za oproščeno vdovo.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Boj proti prohibiciji je vedno večji. Illinoiška legislatura se je razdelila v tem boju; nižja zbornica je glasovala za odpravo prohibične postave, senat pa je sklenil, da postava ostane.

V Kaliforniji še vedno mučijo stavkujoče delavce.

Stavka cestnoželezniških nameščencev v Chicagu je končno odvrnjena.

Inozemstvo.

Na Bolgarskem je zadivjala civilna vojna. Jugoslavija mobilizira čete.

Anglija in Francija gresta vedno bolj narazen.

Francozi in Nemci se zopet pobijajo v Poruhrju.

Spor med Anglijo in Rusijo se poravna na konferenci.

V Lozani se ne ganejo nikamor.

Pri volitvah v Turčiji so zmagali kemalisti.

Kitajski predsednik je pobegnil iz Pekinga.

EDINI SAD PROHIBICIJE SO ZLOČINI.

Mornariški častnik pravi, da vodi Volsteadova postava našo mladež zločinom in razsulu v naročje.

LJUDJE, POPREJ VDANI PIJAČI, SE SEDAJ VDAJAJO ČEZDALJEBOLJ NARKOTIZMU.

Washington, D. C. — Razbrzdanost in moralna propalost, ki presegata razbrzdanost in nemoralne čase kapitana Kidda, pripisuje prohibiciji kapitan Hugh Lusat Willoughby, ki se je pravkar vrnil s potovanja širom Združenih držav.

Zločini so se nasplošno pomnožili, je dejal kapitan Willoughby, in uveljavljenje prohibične postave je širom dežele čisto navadna farsa. Edini uspeh, ki ga je dosegla prohibicija, je to, da je sedaj žganje dražje in slabše.

Potovanje po jugu in drugih krajih v Združenih državah je bil kapitan Willoughby v stanu opazovati delovanje suhe postave v raznih občinah.

Njemu se zdi uveljavljanje prohibicije čisto navadna farsa. Kakor izjavlja, delajo javni uradniki s tihotapci roko v roki. Dežela je mokrejša kakor pred prohibicijo, zatrjuje omenjeni kapitan. Prohibične postave so delovale ravno v nasprotnem smislu. Pijanost, ropanje, umori in piratstvo, vse to se je povečalo in pomnožilo v veliki meri, pravi kapitan.

Po izjavi detektiva Pinkertona je pripisati 50 odstotkov zločinov, ki so se pomnožili sedaj, sprejetju suhe postave.

Mladina se sedaj prav malo zmeni za postave, ki jih delajo ljudje, in če ostane prohibična postava še nadalje v veljavi, utegne priti čas, ko se ne bo maral nihče ravnati po deželnih in drž-

(Dalje na 3. strani.)

Mučenje delavcev v Kaliforniji.

V Los Angelesu še vedno kuhajo stavkarje v pari.

Los Angeles, Cal.—(Fed. Press.) — Policija v tem mestu nadaljuje z mučenjem delavcev, ki so bili aretirani za časa pristaniške stavke v San Pedru. Okrog sto stavkarjev kuhajo vsak dan v celicah v katere napeljejo vročo paro.

Kalifornska podružnica Unije za obrambo ameriških civilnih svobodščin je napela vse sile, da reši te nesrečnike iz pesti podivjanih policijotov. Podružnica dobiva nove člane dnevno. Upton Sinclair in njegovi prijatelji pridno sodelujejo.

VREME.

Chicago in okolica: V petek jasno in vroče. Južni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24. prah: najvišja 70, najnižja 56. Solnce izide ob 5:15, zaide ob 8:26.

ILL. POSLANSKA ZBORNICA MOKRA, SENAT PA SUH.

Spodnja postavodajna zbornica je sprejela O'Gradyjevo predlogo za predložitev preklicne postave ljudstvu v odločitev.

PROHIBIČNO VPRAŠANJE UTEGNE BITI VOLILNO GESLO.

Springfield, Ill. — Zmagoslavje je bilo v torek lepo razdeljeno v illinoiški postavodaji na obe plati, na mokraško in suhaško stran.

Mokrači so zmagali v poslanski zbornici, suhači v senatu.

In kakor stoje sedaj politične stvari v Springfieldu, utegnemo imeti prihodnje leto zopet prohibično vprašanje pred sabo na političnem krožniku. Volilno geslo bo najbrž prohibicija.

Mokraška zmaga je presenetila suhače v poslanski zbornici. Liberalcem se je posrečilo izsiliti suspenzijo hišnega reda, in tako so omogočili drugo čitanje O'Gradyjeve zakonske osnove, ki zahteva, naj bo vprašanje o preklicu državnih prohibičnih postav dano prihodnje leto na splošno glasovanje.

Poslanci so glasovali z 78 proti 70 glasovom. En glas je bil več, kakor jih pa zahteva ustavna večina.

Naravnostna preklicna predloga pa je bila poražena v senatu. Predložil jo je bil senator Adolph Marks. Trinajst senatorjev je glasovalo za preklic, 32 proti; trije so se zdržali glasovanja, štirih pa ni bilo na seji.

Mokrači v poslanski zbornici še niso dokončali svojega dela. Zavili še niso dokraja suhaške manjšine v vrečo ter je vrgli iz hiše na cesto, dasi je treba priznati, da je bil njih začetek jako dober.

Preden bodo v stanu reči, da so dosegli popolno zmago, morajo še predreti s tretjim čitanjem O'Gradyjeve predloge ter to položiti senatu na prag. Potem morejo šele gledati, kako jo bo porazil suhi senat.

Flasko trgovske zbornice.

Njen novi dom grade unijski delavci!

Washington, D. C. — (Feder. Press.) — Stopite bliže, bratje, in smejte se trgovski zbornici!

Ali se spominjate, s kakšnim hrupom je ta, delavstvo sovražeča organizacija naznanila v prejšnjem letu, da zgradi svoj novi dom v Washingtonu, ki bo stal tri miljone dolarjev, ampak zgrajen mora biti z neunijskimi delavci? Niti enega organiziranega delavca ne sme biti zraven, you betcha! Unijski delavci da bi zidali mogočni hram, v katerem se nastanijo trgovske zbornice vse dežele in iz katerega se bo vodila velika vojna zoper unije? Nikdar ne!

In kaj se je zgodilo? Poslopje raste iz tal in 90 odstotkov dela v rokah unijskih delavcev! Ali ni to strašno?

Zborničarji so kajpada iskali pogodbenika z absolutno odprto delavnico, toda takega, ki bi jim mogel garantirati, da lahko postavi palačo brez unijskih delavcev, niso mogli dobiti. Enostavno zato ne, ker v stavbinski stroki ni toliko skebov! Zborničarji so torej stali pred dvema alternativama: ali najeti unijske delavce in graditi ali ne graditi. Ker pa hočejo imeti hišo, so se morali odločiti za prvo in požreti grenko pilulo.

V ILLINOISU NE BOMO IMELI POROTNIC.

Springfield, Ill. — Najmanj še dve leti ne bodo ženske pripuščene v illinoiške porote, ker je poslanska zbornica odklonila, oziroma ubila tozadevne zakonske osnove senatorja Hamiltona.

V Lozani se ne ganejo.

Lausanne, 13. jun. — Mirovna pogajanja s Turki so še vedno na mrtvi točki. Turški predvojni dolgovi delajo največ preglavic.

160 STAVK MESEČNO.

Washington, D. C. — (Fed. Press.) — Statistični zvedenec Roger Babson poroča v svojem najnovejšem buletinu, da povprečno je danes 160 stavk na mesec v Združenih državah. Pred enim letom je bilo 59 štrajkov. — V zadnjem buletinu je poročal, da je 224 stavk mesečno. — Ta mesec navaja 77 novih stavk, in sicer 25 v Novi Angliji, 27 v centralnih državah, 10 na srednjem zapadu, 8 v okrožjih Rocky Mountains in na pacifičnem obrežju ter 7 na jugu.

NAJNOVEJŠA RUSKA NOTA ANGLIJI.

Sovjeti so sprejeli štiri točke angleškega ultimata, dve pa so zavrgli.

London, 13. jun. — Zadnja ruska nota je bila včeraj objavljena. Iz besedila te note je razvidno, da je sovjetska vlada sprejela štiri zahteve Anglije, dva pa je zavrgla.

Sovjeti so sprejeli točke glede ribiških pravic ob obrežju Murmanska in glede odškodnine za dva angleška državljana, ki sta bila usmrčena v Rusiji; umaknili so dve protestni noti, tikajoči se cerkvenih procesov v Moskvi in obnovili zavezo vzajemnega nemešanja. Nočejo pa sprejeti zahtev za vse odškodnine in za odpoklic Razkolnikova in Šumijatskega iz Perzije in Afganistana. Zadnja dva sovjetska poslanika sta obtožena v angleškem ultimatu, da vodita propagando proti Veliki Britaniji.

Sovjetska nota je uljudna, toda trda. Čičerin odgovarja Angliji, da zadeva propagande se ima rešiti na konferenci in obtožena zastopnika bosta odpoklicana šele tedaj, ako se jima dokaže, da sta kaj zakrivila. Glede odškodnin pravi Čičerin, da ima ruska republika veliko večji račun za Anglijo, ki je podpirala bele armade leta 1919. Čičerin tudi predlaga, da se rusko-angleški trgovinski pogodbi doda nova točka, v kateri se Anglija zaveže, da ne bo več podpirala nobenega protirevolucionarnega gibanja proti Sovjetski Rusiji.

Angleži so v splošnem zadovoljni z ruskim odgovorom in vsa nevarnost preloma je minila.

Brookhartovo poročilo iz Rusije.

Ameriški senator javlja, da bo Rusija letos imela bogato letino.

Moskva, 13. jun. — Senator S. W. Brookhart iz Iowe je v Moskvi po dvojni misiji. Prvič je njegov namen, odkriti resnico o letošnji ruski letini in kako bo vplivala na ameriške farmarje, kadar pride ruska pšenica na evropski trg; drugič hoče proučiti kooperativno gibanje v Rusiji.

Brookhart je na svojem 700-miljnem potu od meje do Moskve opazoval ruska polja in je prepričan, da bo letina zelo dobra. Zdaj je uverjen, da so bila poročila, da ruski kmet seje le toliko kolikor rabi za lastno porabo, neresnična.

"Jaz sem farmar in vem, kaj govorim," je rekel Brookhart v Moskvi. "Ameriški farmarji bodo pošteni z Rusi neglede na to, da bo izvoz ruskega žita znižal cene. Toda Američani izvažamo le deset odstotkov vsega pridelka."

Kemalisti zmagali v Turčiji.

Carigrad, 13. jun. — Pri volitvah poslancev v narodno skupščino, ki so se vršile včeraj, je zmagala stranka Mustafe Kemala paše z veliko večino.

Kitajski predsednik na begu.

Peking, 13. jun. — Predsednik Lijunhang je danes pobegnil z vlakom v Tientsin. Čete njegovih nasprotnikov se bližajo Pekingu. Republika severne Kitajske je zdaj brez predsednika in brez vlade.

CIVILNA VOJNA NA BOLGARSKEM.

Poročila o položaju si nasprotujejo. Brzojavke iz raznih virov sporočajo o mobilizaciji bolgarskih kmetov proti novim diktatorjem v Sofiji. Stambuliski se še ni podal. V spopadu med Bolgari in Srbi je bilo nekaj ubitih. Jugoslavija pošilja čete z italijanske meje v južno Srbijo. Poročilo nove bolgarske vlade.

Belgrad, Jugoslavija, 13. jun. — Romunija in Grška sta začeli pošiljati vojaške čete na bolgarsko mejo.

London, 13. jun. — Situacija v Bolgariji je še vedno nejasna. Poročila si nasprotujejo, da je kaj. Novi diktatorji v Sofiji, ki se imenujejo "revolucionarje", poročajo, da je vse v redu, Stambuliski bo vsak čas ujet in drugi voditelji kmetov so deloma že aretirani in drugim so vojaki za petami.

Poročila iz Belgrada in drugih virov pa govore, da je Stambuliski že mobiliziral 100,000 kmetov-prostovoljcev in nova vlada v Sofiji ne bo dolgo živela.

Pariz, 13. jun. — Tukajšnja bolgarska legacija poroča na podlagi uradne depeše bolgarskega poslanika Daskalova v Pragi, da je 100,000 prostovoljcev že mobiliziranih na Bolgarskem in ta armada neprestano raste ter se pripravlja, da kaznuje uzurpatorje v Sofiji. Prostovoljske čete so zaprle mejo in oklenile Sofijo. Daskalov, ki je v direktni zvezi z Varno, črnomorskim pristaniščem, je pozval pariško legacijo, naj se ne ozira na "novo, nepostavno vlado" v Sofiji, katera sestoji le iz peščice pustolovcev.

Daskalov je tudi javil, da bolgarsko ljudstvo ne prizna nove vlade in Sofija je izolirana od ostale dežele.

Atene, Grška, 13. jun. — Iz Soluna je prišla vest, da so se bolgarske tolpe spopadle s srbskimi četami blizu Strumice in štirje Bolgari so bili ubiti in osem ranjenih, medtem ko imajo Srbi štiri ranjene. Bolgari so hoteli prekoračiti mejo pa so bili odbiti.

Vse kaže, da nova vlada kontrolira le Sofijo, medtem ko Stambuliskijevi pristaši kontrolirajo podeželske distrikte.

Belgrad, Jugoslavija, 13. jun. — Begunci, ki prihajajo iz Caribroda, prinašajo novice, da se je na Bolgarskem organizirala "žolta garda", ki podpira Stambuliskega in protirevolta zoper Cankova je v polnem tiru. Oboroženi kmetje so v boju s fašisti severno od Sofije; kmetske čete zmagujejo v Dukliei.

Belgradski listi so dobili poročila o spopadu med Srbi in Bolgari v dolini ob reki Strumici in 15 mož je bilo ubitih in ranjenih. Guerilske tolpe so aktivne po vsej Bolgariji.

Stambuliskijevi pristaši so mobilizirali 10,000 kmetov v okolišu Plevne. Aleksander Botev, bivši predsednik sobranja (bolgarski parlament) in Nedeljko Atanasov, bivši minister komunikacij, sta oborožila 7000 kmetov v okolici Radomira; poslance Tomijanov organizira kmete naokrog Sofije. Stambuliski je še vedno v Slavovici in baje že ima okrog sebe 20,000 kmetov.

Belgrad, Jugoslavija, 13. jun. — Kralj Aleksander, ki je na obisku v Rumuniji, se vrača domov vsled položaja v Bolgariji.

Kabinet, ki je zboroval malone celo noč med pondeljkom in torkom, je zaključil, da se takoj koncentrirajo jugoslovanske čete ob macedonski meji. Vojaške enote ob italijanski meji so na potu v južno Srbijo in ves železniški promet v savski dolini se je umaknil vojaškim vlakom.

Atene, Grška, 13. jun.—Sedemtisoč macedonskih komitašev, groznih hribovskih gucrilcev, je prodrlo v Sofijo, kjer zdaj terorizirajo prebivalce. Tako poročajo iz Soluna.

Sofija, 13. jun. — Stambuliskijev režim je padel največ radi tega, ker se je Stambuliski hotel na postavni način polastiti oblasti in postati diktator. Vodja kmetov je zadnjo sredo brzojavno pozval

(Dalje na 3. strani.)

ANGLIJA IN FRANCIJA STA DALEČ NARAZEN.

Baldwin se noče ukloniti Poincarejevemu ultimatu. — Nove represije v Poruhrju.

London, 13. jun. — Vse kaže, da ne bo sporazuma med Anglijo in Francijo, niti skupnega zavezniškega odgovora na zadnjo ponudbo Nemčije. Baldwin se vsak dan posvetuje s svojimi ministri in sestanki s francoskim poslanikom so na dnevnem redu, toda uradni krogi izjavljajo odprto, da Anglija nikdar ne sprejme Poincarejeve zahteve. Poincare namreč zahteva, da zavezniki priznajo Franciji pravico zasedbe Ruhra in skupno informirajo Nemčijo, da ne bo z njo nikakih pogajanj, dokler ne preneha s svojo pasivno resistenco v Poruhrju in Porenju.

Neki višji uradnik angleškega zunanjega ministrstva je rekel snoči: "Dočim ministrski predsednik in minister zunanjih zadev Curzon storita vse, kar se da za dosego kompromisa, ne bo angleška vlada nikdar zahtevala od Nemčije, naj preneha s pasivno resistenco."

Ako se sedanja razgovarjanja s Francije razbijejo, bo Baldwin skušal stopiti v svezo Mussolinijem v svrho, da Anglija in Italija začneta direktno pogajanje z Nemčijo.

Duesseldorf, Nemčija, 13. jun. — Francoski vojak in dva Nemca sta bila včeraj ubita v Poruhrju; tretji Nemec je umrl za ranami. Na železnicah so se pripetile štiri eksplozije. Sabotaža in nemiri naraščajo po vsem zasedenem teritoriju.

Francoz je bil ubit v Recklinghausenu, ko je šel na straže. Pozneje so Francozi ubili nekega nemškega civilista v istem mestu. Drugi Nemec je bil ubit v Dortmundu in ravno tam je umrl tretji za rano. Francozi so ranili 34 oseb, ko so streljali na Nemce, ki so bili po prepovedani nočni uri na cesti.

Kakor se poroča, nameravajo Francozi poostriti represije v Poruhrju in drastično nastopiti proti sabotistom.

SENATOR SPENCER PROTI LIGI NARODOV.

Washington, D. C. — Senator Selden P. Spencer, ki je bil eden najmilejših borcev v znanem boju proti ligi narodov, se je pravkar vrnil s svojega trimesečnega potovanja po Evropi.

Senator Spencer je v vrsti senatorjev Lodga, Borahа, Watsona in drugih, ki vztrajajo pri tem, da se mora mednarodno sodišče popolnoma ločiti od lige narodov, preden se mu naj pridružijo Združene države.

"Evropski narodi pričenjajo sedaj umevati, kar bi morali umeti že dolgo poprej, in sicer to, da se ne bodo Združene države nikoli pridružile ligi narodov," je rekel senator Spencer. "Obveznosti liginega dogovora niso dobre za to deželo.

"Iz Evrope sem se vrnil pravkar in sem ravno tako nasproten ligi kakor vsakdo v Združenih državah."

FLORIDA V OKOVIH KAR NAJSTROŽJE SUHE POSTAVE.

Tallahassee, Fla. — Najstrožja prohibična postava, kar jih je še imela Florida, stopi z dnem 1. julija v veljavo. Kršenje prohibicije bo po tem datumu kaznovano s prisilno ječo.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) $5.00 na leto. $2.50 za pol leta in $1.25 za tri mesece; Chicago $6.50 na leto, $3.25 za pol leta, $1.65 za tri mesece, in za inozemstvo $6.00.

Naslov za vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada $5 per year; Chicago $6.50, and foreign countries $6.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Junija 20-23) poleg vašega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

VEDNO BOLJ NIZDOL...

Tla postajajo vroča pod Mussolinovimi nogami. Dvoje znamenj to pripoveduje. Mussolini je uvedel cenzuro za tujezemsko korespondenco. To je znamenje, da italijansko ljudstvo postaja trezno in da se je naveličalo fašizma. Mussolini skuša to prikriti zunanjemu svetu in uvedel je cenzuro. Preprečiti hoče, da bi zunanji svet izvedel o dogodkih v Italiji. Ampak to sredstvo ne bo pomagalo Mussoliniju, da prikrije zunanjemu svetu položaj v Italiji. Kar zunanji svet danes ne izve, bo izvedel jutri ali po jutrajšnjem. Cenzura ne bo odvrnila tudi prihajajočih dogodkov v Italiji, ker jih odvrniti ne more.

Dogodki so posledica vzrokov, ki jih povzročajo. Fašizem je vzrok prihajajočih dogodkov in kdor hoče odvrniti dogodke, ki morajo logično priti, mora odstraniti najprvo zanje vzrok — fašizem.

Nacijonalistične fraze lahko omamijo ljudstvo za nekaj časa, ne morejo pa nasititi sestradanega italijanskega ljudstva.

O tem pripoveduje jasno drugo znamenje ali fraze, s katerimi misli Mussolini potolažiti prazne želodce italijanskega ljudstva, ki so pričeli godrnjati precej na glas. Mussolini je izjavil, da je Italija preobljudena in da mora zaradi tega podjarmiti tuje dežele. Do tega ima Italija pravico, ker je bogata na inteligenci.

To so fraze, ki lahko zavedejo le onega, ki ne pozna razmer v Italiji in inteligence njenih državnikov.

Tik pred vratmi Rima se razprostira Campagna di Roma, ki je danes navadna močvirnata puščava, katera služi hudodelcem za skrivališča in bogatinom za lovišče. Dolga je 185 kilometrov in na najbolj širokem mestu meri 70 kilom. Tu razsaja zdaj malarija. Ob času starih Rimljanov so se razprostirali po nji cvetoči vrtovi in krasne njive. Ob času rimljanske republike so stala tukaj mesta Gabij, Fiderna, Veji in drugi mali trgi in vasi. Nekateri trgi so se obdržali celo do srednjega veka. Vojne med italijanskimi baroni in avignonski papeži so pospešili vpropastenje te krasne pokrajine, ki je bila nekoč žitnica Italije. Zdaj raste na tej planjavi plevel, na kateri posamezni pastirji pasejo na pol divje črede. Ta svet zdaj lastujejo italijanski baroni in rimska cerkev. Južni del te nekdaj rodovitne planjave je poznan pod imenom Pontiniška močvirja, ki se razprostirajo od morskega obrežja pri Nettunu do Terracine.

Tej pustinji pravijo zdaj Italijani Argo Romano, kar toliko pomeni kot Campagna di Roma ali Rimska njiva. Ime samo pove, da je ta svet rodoviten in če bi bil kanaliziran in obdelan, da prehrani italijansko ljudstvo.

Italijanski državniki so kanalizirali ta svet dozdaj le pri čaši vina v gostilnah ali pri čaši črne kave v kavarnah. Ako bi bila v njih res kaka porcija inteligence, o kateri je pripovedoval Mussolini, tedaj bi bila Rimska njiva že zdavnej pod plugom in na tisoče italijanskih delavcev bi dobilo delo pri osuševanju Pontiniškega barja in kanalizaciji planjave.

Tako pa leži svet pred Rimom neobdelan in Mussolini sdihuje, da je Italija proletarska dežela, ki ima veliko inteligence, za to mora pa podjarmiti druge narode.

Slaba mora biti res ta italijanska inteligenca, ako ne spozna, da ima pred Rimom veliko zanemarjeno planjavo, ki bi lahko prehranjevala vse italijansko ljudstvo, pa se ne zgodi ničesar, da se ta planjava spremeni v cvetoči vrt in krasno polje, ampak ljudstvo se nasičuje po svojem ministrskem predsedniku s frazami o novem podjarmljevanju tujih ljudstev.

Italija je seveda proletarska dežela. Miljoni in miljoni gredo vsako leto za militarizem in marinizem, medtem ko ni denarja v državni blagajni za izvršitev nujno potrebnih kulturnih del v interesu prehranitve italijanskega ljudstva.

Ako bi bili miljoni, ki gredo v marinistične in militaristične svrhe v Italiji porabljeni za osuševanje Pontiniškega barja, za kultiviranje Rimske njive, za osnovanje cvetočih kolonij v Tripolitaniji, bi Italija ne bila proletarska dežela. Pa tudi tako duševno revne inteligence bi ne imela, da bi verjela Mussoliniju, da podjarmljevanje tujih narodov prinese italijanskemu ljudstvu blagostanje.

Mussolinove govorance pričajo, kako vroča mu postajajo tla pod nogami, ako se poslužuje takih argumentov, da potolaži sestradano italijansko ljudstvo.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Waukegan, Ill. — Opetovano štamo v poročilih iz slovenskih naselbin o napredku naših podpornih ali kulturnih društev in zadnje čase se pogosto tu in tam omenja kak klic za ustanovitev slovenskih narodnih domov. Čestokrat je bilo že slišati, da se deluje na to v Milwaukee, Wis., in v Chicagu, Ill. Kolike važnosti so narodni domovi v Ameriki danes, to ve ceniti le oni, ki živi v kraju, kjer se je stvar vršila in prišla do uresničenja. Da pa mi je mogoče govoriti malo obširneje o stvari, moram pripomniti, da mi je natančno znano kot začetniku in poznavatelju 'pota' za obče korist naroda v tem slučaju.

Ljudje imajo navadno različne nazore, misleč, da mora biti stvar izpeljana ravno po njih volji in kar najhitreje. Drugi računajo na stranke brez pomisleka, da narod ni stranka temveč skupina vseh ljudi iste narodnosti, katere se ne sme nikdar deliti, kadar se gre za skupno delo takega podjetja. V takem slučaju morajo izginiti vsaki predsodki. Tretji so zopet taki, ko prideš v dotiko z njimi, so jako napredni in lepo govore, kako delujejo, se hvalijo, koliko so napravili za blagor naroda, kadar pa pride prilika, da bi se imeli dejansko izkazati, se nekoliko ure žrtvovati v ta namen, takrat pa so "zadržani," "zaposleni," "bolni" in izgovarjajo se, da niso zmožni. Takih in enakih lastnosti je zelo mnogo, ki jih moramo imenovati le naše slabosti.

Prvo vprašanje — denar — je najtežje, pri katerem se vedno ustavimo in obupamo. Treba je dobre volje in veliko potrpljenja, da se narod združi, ko je vsak posamezmik cenjen enakovrednim po članskih predpisih. Delovati je treba z združenimi močmi s posvetovanjem za dobrobit v skupnem napredku. Ako je to doseženo, ni drugega vprašanja, kakor misliti, da narod daruje sebi. Ako narod zida sebi, je to tudi denar, katerega je lahko dobiti na temelju definitivno rešenih načrtov. Ob takih prilikah se seveda tupatam slišijo zaničljivi izrazi, a to le od ljudi, ki so nasprotni, da bi njih lastni narod prišel do boljše bodočnosti, ter so zato, da bi bil vedno zaničevan in izkoriščan. Takim ljudem ne moremo zaupati ničesar.

Kjer se naleti na take zapreke, si ni treba tega jemati v obzir, temveč vztrajati in delovati naprej, zavedajoč se izreka: Narodu, kateri mi je dal življenje, je dolžnost moja in vsakogar, da pomagam do napredka.

Omenil bi lahko še mnogo več, pa radi prostora v listu nočem, ker se morda moj dopis zakasni. Navesti mi je le glede delovanja pri našem Slovenskem narodnem domu. Minila je doba praznovanja desetletnice. V ta namen moram izraziti v imenu društva Slovenski narodni dom vsem društvom, ki so sodelovala ob času proslave za Slov. narodni dom, zahvalo. Tako gre priznanje Slovenski narodni čitalnici. Izobraževalnemu klubu, posebno hrvaškemu tamburaškemu zboru 'Prosveta' za tako veliko žrtvovanje. Hvala vsem posameznikom, ki so karkoli žrtvovali v ta namen. Posebno se mi je zahvaliti slovenskim ženam, katere so vedno pripravljene kaj storiti v korist Slovenskega narodnega doma.

Želel bi, da bi se vsi bratje in sestre delničarke s podvojeno silo zavzeli za agitacijo Slovenskega narodnega doma. Apeliram na vse slovenske rojake, ki še niso delničarji, da sežejo po delnicah in se zavedajo, da še ni prepozno postati član ali članica Slovenskega narodnega doma. Otresejo naj se tiste blazne misli, da bi bili prezirani od članstva S. N. D. Misliti je treba samo na to, da je stavba zgrajena v korist celega naroda in ako je složnost v naselbini, se da mnogo napraviti. Treba je samo malo dobre volje, postati član S. N. D. in priti na mesečno sejo vsako tretjo nedeljo popoldne, pomagati z dobrimi nasveti za dobrobit in dosego ciljev, ki jih ima društvo navedene v inkorporaciji.

Da sta odbor in članstvo vršila svojo dolžnost pri vztrajnem delovanju, je jasen dokaz, da je bilo vrnjenih od začetka zidanja stavbe pa do danes $22,000 in članom je bilo izplačanega približno $5,000 na obrestih. Torej, kadar želite kupiti delnico, oglasite se pri tajniku S. N. D., kateri je stalno v stavbi S. N. D, tudi kot oskrbnik.

Ker je sezona za plese radi bližajočega se poletja pri kraju in se slovensko in hrvaško občinstvo želi malo razvedriti ob svojih prostih urah v prosti naravi, sporočam vsem rojakom iz naše in bližnjih slovenskih naselbin, da priredi društvo Slovenski narodni dom svoj običajni letni piknik na rojaka Jarcovi farmi (Črganovi farmi) v nedeljo dne 1. julija, t. l., to je na 22ti cesti, farma zapadno čez železniško progo. Vabljeni so še enkrat vsi Slovenci in Hrvatje iz naselbine, da se tega piknika udeleže. Za točno postrežbo in obilo zabave bo dobro preskrbljeno. Z združenimi močmi vsi na delo za Slovenski narodni dom!

Moj naslov je sedaj na 424 — 10ta cesta, Waukegan, Ill.

Ob sklepu vas pozdravljam z geslom: Naprej za Slovenski narodni dom! — **Mathias G. Warsek**, tajnik.

Cleveland, Ohio. — Ker ne maram nositi grdega imena 'skeb', sem zapustil kempo Thomas, W. Va. Imel sem tam precejšno svoje posestvo, katerega sem prodal za beraško ceno samo zato, ker nočem postati 'skeb'. Podal sem se s trebuhom za kruhom v Baltimore, Md., dne 1. maja, kjer pa nisem dobil primernega dela in se tako napotil v Cleveland, Ohio. Tu je dela dovolj vsake vrste, torej tu ostanem.

Še več mojih sobojevnikov je, s katerim sem vztrajal dolgih petnajst mesecev v borbi za izboljšanje delavskega položaja na Thomasu. Pri odhodu s Thomasa sem izročil društveno premoženje oz. predsedništvo in blagajništvo sobratu Josephu Mlekužu, ki je vse rade volje prevzel in tudi obljubil, da bo vestno izpolnjeval svoj posel kot unijski mož.

V "Prosveti" z dne 6. junija št. 132 sem pa opazil moje ime; da sem predsednik in blagajnik društva, zraven mojega pa ime tajnika. Kdo je sedaj tajnik pri tem društvu? Gotovo eden onih, ki so bili izključeni od društva št. 29 v smislu pravil radi stavkokazenja že pred nekako sedmimi meseci. Sedaj pa je njegovo ime poleg mojega kot tajnik društva. Uganka mi je, kako da je bil izvoljen za tajnika. — **Martin Pekol.**

Wyano, Pa. — Pri nas je delo vsaki dan, zaslužek pa je odvisen od delavca in prostora; če imaš srečo in dobiš dober prostor. V slabem prostoru tudi dober delavec malo zasluži. Slovencev je tu 21 družin pa kakih deset pečlarjev., ki se prav dobro zastopimo med seboj. Drugi naseljenci so večinoma Poljaki in nekaj Italijanov je. Zaposleni smo večidel v premogovem rudniku.

Zadnji teden se je naveličal živeti nek Poljak, pa si je pognal krogljo v možgane. Bil je na mestu mrtev. Kaj zato, saj je dovolj Poljakov, če se jih miljon postreli, pa jih bo še vedno mnogo več kot je nas Slovencev.

Prav pridno beremo "Prosveto", iz katere so nekateri dopisi res v poduk, nekateri pa so same čenče. V štev. 130 sem čital 'od nekod' glede Kristana, kako dober je za delavce. Je pač tako, da delavec ne more biti bogat od dela, če drugega nič ne zna, pa naj še tako dela, da si obrabi roke do ramen. 'Črni dijamant' že kopljem 24 let, pa še nisem miljonar; nič drugega nimam kakor bolne ude in golo glavo. Drugi pa se lepo okoli vozijo in imajo dosti vsega.

Pa ne samo rudar, vsak delavec, tudi črkostavec, ki vedno dela in nič drugega kot dela, ne more obogateti. Kar zasluži je komaj za sproti. Pa pojdite malo pogledat tja v New York in videli boste, da je črkostavec bankir in miljonar. Rad bi vedel, kje je tista newyorška liga in kje tista zlata knjiga, v katero smo zapisani z zlatimi črkami. Morebiti bo tudi v Chicagu kmalu zrasla kaka banka, pa bodo imeli drugi zlato knjigo in ne mi, čeprav jo mi plačamo. In drugi bodo čitali zlate črke.

Tako gre svet. Kdor zna, ta zna. Nekdo ti pride, pa pravi, da ima lot na prodaj, drugi te premoti s kakimi 'šeri', tretji slepi s kako 'zlato' verižico in par pobarvanimi uhani itd. Pa vsi dobro živijo.

Zato pa je treba biti previden. Pazite, od koga boste kupili in kaj, da ne boste goljufani. Prepozno je zvoniti, ko že toča pobije. Pozdravljam vse čitatelje "Prosvete" in listu želim obilo uspeha. — **Štefan Gril.**

Kaj misli montanski senator Wheeler o Rusiji.

Washington, D. C. (Federated Press.) — "Pripoznajte Rusijo!" je jedro poslanice, ki jo je prinesel senator Burton Wheeler iz Montane v Washington.

"Če bodo Združene države čakale na padec sovjetske vlade, bodo morale čakati še dolgo", je dejal senator. "Zato bodo morale pripoznati Rusijo prejalislej.

"Sovjetska vlada bo obstala še jako dolgo časa. Razmere se ne slabšajo, nego popravljajo vsak dan. Nikjer ne slišite na Ruskem voriti o vladnem padcu, niti ne med tistimi, ki so ji nasprotni. Samo med Rusi izven Rusije, in sicer Rusi na Poljskem, v Nemčiji, Franciji in po drugih deželah čujete kaj takega, in v njih slučaju je želja mati takih misli.

"Za sovjetsko vlado stoji rdeča armada, sestoječa iz 600,000 dobro oboroženih mož, ki so pripravljeni tudi umreti za sedanji režim.

"Rusi niso nezadovoljni s svojo vlado. Še nikoli nisem videl ljudi, ki bi gojili več upanja. Celo tisti, ki so služili pod staro vlado, radi priznavajo, da bi ne prišli radi pod stari režim, če bi tudi mogli.

"Na dan prvega majnika sem videl v Petrogradu demonstracijo, ki se je je vdeležilo najmanj 200,000 moških, žensk in otrok. Peli so in paradirali. Če si jim zrl v obraz, nisi mogel reči, da črte svojo vlado.

"Govoril sem z ljudmi iz vseh ljudskih slojev in iskušal preučiti razne faze ruskega življenja, kolikor sem jih le mogel. Obiskal sem tovarne ter govoril s delavci."

Vprašan, ali je dognal, da so ruski delavci zasužnjeni, kakor je bil poučen o tem Samuel Gompers, ali ne, je senator Wheeler vzkliknil smejaje:

"Zasužnjeni? Saj vodijo industrijski delavci rusko industrijo in kontrolirajo vlado. Neumno je, če jih kdo nazivlja za sužnje."

Senator Wheeler bo v vrstah tistih senatorjev, ki hočejo voditi v prihodnjem kongresu boj za pripoznanje ruske republike. Državnemu tajniku Hughesu namerava razložiti svoja opazovanja ter mu povedati, kaj vse so mu rekli uradniki sovjetske vlade.

"Ti uradniki so se jasno izrazili, da si žele ameriškega prijateljstva in ameriškega pripoznanja," je dejal. "Pripravljeni so se pogajati z Združenimi državami glede pripoznanja na isti podlagi kakor z drugimi deželami. Zagotovili so mi, da je vlada pripravljena poravnati ruske legitimne dolgove. Ne bi jih pa mogla plačati takoj in morda še dolgo časa ne. Ne bi jih mogla ob razmerah, kakršne so sedaj. Ali lahko pa rečem, da ne pozneje kakor Francija. Ruska vlada je pripravljena ščititi ameriške pravice na isti način, kakor ščiti druge. Tako so mi rekli tisti uradniki, in jaz jim verjamem.

"Šel sem v Rusijo kot nepristranski opazovalec in sedaj priznašam svoje zaključke, kakršni so.

"Stroga cenzura in špijonaža, to oboje je seveda nekaj zoprnega," je nadaljeval senator iz Montane. "Ali ljudstvo čuti, da je cel svet proti Rusiji. Zato morajo biti na straži, kakor bi bila vojna. In Rusi imajo mnogo razlogov za tako razpoloženje. Pred nosom je Poljska z armado s francoskim orožjem in pod francoskimi generali, z armado, ki je vsakčas pripravljena za napad. Po celi Evropi so ruski monarhisti, ki neprestano kujejo in snujejo načrte, kako bi se dalo na Ruskem zopet uvesti carizem. In v deželi sami so sovražniki, ki kar prežo na najmanjšo ugodno priliko, da pričnó s protirevolucijonarnim gibanjem.

"Napako, ki jo delajo skoro vsi ameriški obiskovalci na Ruskem, je to, da sodijo rusko ljudstvo po našem merilu in tako, kakor da bi bile tamkaj razmere take, kakršne so pri nas. Ti ljudje ne vidijo, da so ruske navade in ruski značaji popolnoma drugačni kakor naši, niti ne razumejo, da sodijo narod, ki je bil stoletja in stoletja pod peto najhujšega zatiranja. Na tisoče in tisoče Rusov je zastrantega še vedno primitivnih. Če bi vse to izpoznali, bi umevali probleme ruske vlade ter simpatizirali z njo, ko ima vendar rešiti silno ogromno in nezmansko težko nalogo, namesto da bi ji metali polena pod noge ter jo obojali."

Pravila za diplomate.

Mladenič, če hočeš biti dober diplomat stare šole in predstavnik svoje domovine v tujini, ravnaj se po sledečih pravilih:

Olika je prvi pogoj diplomatske karijere. Obnašaj se dostojno; ne glej, kako se vede zverinski tujec.

Ampak pravi diplomat zna razločevati oliko in olike. Kadar je v družbi diplomatov visokih sil — kakor je naša — je kavalir prve vrste, če pa zabrodi med takozvane diplomate nižjih sil, je lahko sirovina brez sramu in greha.

Ne pozabi, da stojiš visoko nad nižjimi silami, čeprav so morda velike, zato se ne uči njihovih vulgarnih jezikov.

Pazi na besede! Slovar za diplomate ne pozna besed: razoroženje, mednarodnost, proletariat in drugo navlako te vrste.

Kadar sediš med diplomati višjih sil — kot je naša — ne glej na besede. Nikdar ne reci lopati motika. Vedno imenuj to reč z drugo besedo. Če govorite o prostitutkah, nazovi to "solidarnost antente" ali "znamenje stabilnosti" ali "plemenito prodiranje fašistične misli in akcije" — imenuj kakor hočeš, samo nikar ne reci prostitutki prostitutka. Zakaj to ni diplomatično.

Ako te kdo razžali, obšaluj! In če te kdo udari, nastavi hitro drugo lice. Ker boš imel dva obraza (vsak pravi diplomat mora biti dvoobrazen), lahko nastaviš štirikrat — in to precej podaljša prijateljske odnošaje.

V slučaju, da ti kdo ne verjame, da si miroljuben, pošlji hitro ultimat kakšni državici, katere se noben vrag ne boji. (Ultimat je vselej bolji kakor naklonjena nevtralnost.)

Nosi klobuk vedno na glavi. To pomeni, da si indiferenten napram vsem tujcem. Lase si česaj tako, da bodo provocirali. Toliko glede etikete.

Še nekaj glede etikete. Pravi diplomat ne stiska rok nikomur kakor samo morilcem. Ampak poznaj razliko: samo tistim morilcem se stisne roka, ki plemenito ubijajo nizkotne, navadne proletarce, ne pa onim, ki hudobno pobijajo nas (cesarje, kralje, škofe in kapitaliste). Prve povabiš na banket, drugim pa pošlješ kontrarevolucijo ali v skrajnih slučajih (kadar je prizadeto krščanstvo ali hinavstvo Velike Britanije) noto.

Note so važne za diplomatizem. Nobena vojna ne pride brez not. Če bi ne bilo not, bi morda — o strašno! — imeli večen mir.

Note se ne pišejo, pač pa narekujejo, in sicer v takem tonu, da je mehak odgovor nemogoč. Ako se hoče diplomat iznebiti nadležnega odgovora, naj določi tako kratek čas, da ultimat poteče še predno je nota prispela na svojo mesto. Vselej pošlji noto, kadar parlament ne zboruje in kadar zboruje liga narodov v Ženevi. To precej približa prihodnjo vojno.

Ako želiš, da bo tvoja nota zadnja, vprašaj naslovljenca, kdaj je nehal nacionalizirati žene. Na to vprašanje ni odgovora.

Kopija note je nepotrebna. Časopisi te že obvestijo o besedilu note, če pozabiš čez noč, kaj si narekoval.

Ne brigaj se za parlament, kakor da ga ni. Morda ga res ne bo več, ko postaneš siv diplomat. Poglej v Italijo!

Ako koncem konca misliš, da ne moreš izpolnjevati teh pravil, reci lopati lopata — in primi zanjo ali pa se obesi za prvo vrv, ki ti pride v roko. Kajti to pomeni, da si pošten mladenič in za poštene ljudi ni diplomacija. — Evelyn Sharp v 'London Daily Heraldu'.

PREDSEDNIK HARDING JE KOMAJ UŠEL NESREČI.

Washington, D. C. — Predsednik Harding se je s svojo ženo in člani svoje družbe v pondeljek vrnil v Washington na predsedniški jahti Mayflower.

Kakor se je zaznalo kmalu po prihodu v to mesto, je predsednikova družba komaj ušla zelo veliki nesreči v Lewesu. Dospevši na pomol je družba sedla na avtomobil, da se popelje do konca tistega pomola. Ravno tedaj, ko se je jelo vozilo premikati, je enega detektiva zadel utrgani kabel po glavi. Predsednik je stal ravno za njim ter se izognil morda jako usodni nesreči s tem, da se je pripognil z glavo.

Naročite "Prosveto" vašemu sorodniku ali prijatelju v stari domovini.

...ški fašisti najhujši delavski sovražniki.

New York, N. Y. — Ker je de...stvo v Italiji preslabo, da bi ...moglo postaviti lažnemu fašiz...a po robu, je sveta dolžnost or...aniziranega dela po celem sve...u, da se postavi v boj proti fa...izmu, pravi protifašistovska zve...za v sev. Ameriki, ki je sklicala ...rni shod za dan 22. junija v ...ebsterjevo dvorano. Zveza po...ziva vse unije in druge napred...ne delavske organizacije, naj se ...organizirajo mednarodno, da pre...rečijo tako s skupnimi močmi ...raščanje Mussolinijevih pod...nikov po Evropi in Ameriki. Zveza nadalje poziva vse na...rodno in delavsko časopisje, naj ...razkrinkuje po vseh svojih mo...ih fašistovske lopovščine, prete...je in sedanje. Po vsem svetu po...arja neodgovorno kapitalistično ...časopisje vesti iz Italije, da ...ke laže prikrivajo fašisti hudo...delstva in nasilstva, ki jih ugaja...jo Mussolinijevi pajdaši.

Oklic in poziv je bil razposlan ...vse delavske publikacije po ...mnih deželah, ker hoče zveza s ...em doseči, da pridejo vsa hudo...delstva lažnih fašistov pred med...narodni forum.

"Fašizem se poizkuša razteg...niti po celem svetu ter uganjati ...voje krvave orgije, ki so pogna...le Italijo skoro na rob propada, ...deli po drugih deželah. Obeše...njaki mednarodnega kapitala, kr...voločniki in bedaki, vsa ta sodr...ga se zbira pod črni prapor s e...nim skupnim ciljem — s sovra...tvom do organiziranega dela.

"V Nemčiji, Franciji in Ame...riki je denar lažne vlade v služ...bi na pospeševanje fašistovskega ...gibanja. V Italiji ima ta sodrga ...svoj glavni stan. Kjerkoli je ...romaštvo in krivica doma, tam ...poizkuša fašizem ugnezditi in ...razviti napredek.

"Govoreč v imenu tisočerih in ...tisočerih organiziranih delavcev ...v Ameriki pravimo ostalemu sve...tu tole:

"Mi nikakor ne smemo dovoli...ti, da bi se fašizem razpasel na ...tem kontinentu. Z radostjo bomo ...pomagali silam, ki se upirajo fa...izmu na drugih kontinentih.

"Svetovno časopisje povečini ...denašnje napačno predstavlja fa...iste za iskrene patrijotične sile. ...Prav trdovratno molči o tisočerih ...in tisočerih umorih, ki so jih iz...vršili lažni fašisti. Niti besedice ...ne zine o brezobzirnem zatiranju ...delavskih unij, delavskih novin, ...delavskih uradov. Nobene vesti ...ni prineslo o tem, kako so ti krv...niki nadomestili ljudsko vlado z ...nasiljem, revolverjem in ognjem. ...Niti ne mara poročati, koliko pri...vilegije so podelili vsem tistim, ki ...izkoriščajo delavstvo. O vsem tem ...ni niti besedice črhnilo kapitali...stično časopisje.

NEWYORŠKI PRISELJENIŠKI NAČELNIK ODSTOPIL.

New York, N. Y. — Priseljeni...ški komisar Róbert E. Tod se je ...večkrat pritožil, da prihajajo ...Združene države nesposobni tuj...ci skozi to luko vsled mahinacij ...raznih politikov in kongresnikov. ...In ker niso njegove pritožbe izda...le, je predložil, kakor se je izve...delo, svojo ostavko, ki ima stopi...ti dne 30. junija v veljavo.

Kaj je pravzaprav prvotni ...vzrok njegovi ostavki; tega Tod ...ni povedal. Komisar ni hotel raz...pravljati o tem. Lansko leto je de...jal, da mu je bilo zažugano s kaz...nimi, če ne bo ustrezal željam in ...muham raznih kongresnikov.

Najzadnji slučaj je bila zade...va Sama Goldmana, ki bi moral ...biti vsled gotovih mentalnih nedo...statkov deportiran. Odlični new...yorški možje so se potegnili za ...Goldmana ter apelirali v Wash...ington. Med njimi je bil tudi go...verner Al Smith.

BREZBRIŽNOST HARDINGOVE ADMINISTRACIJE.

Washington, D. C. (Federated ...Press.) — Brezbrižnost Hardingo...ve administracije glede na nepo...pravno počenjanje raznih privile...giranih interesov se ni še nikoli ...pokazala v tako jasni luči kakor ...zadevi čikaških velemesarjev. ...Kakor je poljedelski tajnik Wallace ...nepretil ljudem, ki so spajali Ar...mourjevo in Morrisovo mesarije, ...da je vendar izvršila tista spoji...tev, kakor bi ne veljala tajnikova ...beseda nič. Wallace pravi, da se ...je spojitev izvršila zahrbtno, ali ...v krogih, ki so v prijateljskih sti...kih z njim, zatrjujejo, da sta mu ...postavila roko Harding in Daug...herty ravno tedaj, ko je je hotel ...dvigniti, da prepreči spojitev.

19 strank v praškem parlamentu.

Praga, Čehoslovakija. — Kakor po vseh evropskih deželah tako je tudi v Čehoslovakiji jako veliko političnih strank. Devetnajst jih je zastopanih v parlamentu. Petnajst jih je v senatu in poslanski zbornici, dočim so štiri zastopane samo med državnimi poslanci.

Stranke so najprej razdeljene po narodnosti. Potem se člani raznih narodnosti dele po gospodarskih in verskih ciljih. Komunistična stranka edina združuje Čehoslovake, Nemce in Ogre. Potem je tudi stranka, v kateri so Slovaki ločeni od Čehov. To je slovaška ljudska stranka.

Ustava določa, da bodi 150 senatorjev in 300 poslancev, ali dejansko ima senat le 142 članov, a poslanska zbornica pa 285, ker še niso bili izvoljeni zastopniki iz Rusinije.

Zastopstvo raznih strank je v parlamentu porazdeljeno takole: Čehoslovaških soc. demokratov je v poslanski zbornici 50, v senatu 36, skupaj 86; republikanskih agrarcev v poslanski zbornici 41, v senatu 19, skupaj 60; češkoslovaških narodnih socialistov je v poslanski zbornici 25, v senatu 10, skupaj 35; komunistov v posl. zbor. 24, v senatu 5, skupaj 29; češkoslovaško ljudsko katoliško stranko zastopa v posl. zbor. 6, v senatu 3 člani, skupaj 9; češkoslovaška nar. dem. stranka ima v poslanski zbornici 19, v senatu 11, skupaj 30 zastopnikov; slovaško ljudsko stranko (kat.) zastopa v posl. zbor. 11, v senatu 6, skupaj 17 članov; socijalist. disidentje so v posl. zbor. 3, v senatu ni nobenega, skupaj torej trije; češkoslovaški sindik. socijalisti so v posl. zbor. 3; nemška socialistično-demokratska stranka šteje v posl. zbor. 29, v senatu 16, skupaj 45 članov; nemških agrarcev je v posl. zbor. 13, v senatu 7, skupaj 20; nemških nacijonalcev v posl. zbor. 12, v senatu 7, skupaj 19; krščanskih socijalistov v posl. zbornici 9, v senatu 5, skupaj 14; nemških narodnih socijalistov v posl. zbor. 5, v senatu 2, skupaj 7; neodvisna demokrata sta v posl. zbor. 2, v senatu 2, skupaj 4; ogrski krščanski socijalisti so štirje v posl. zbor.; ogrska agrarca sta v posl. zbor. 2, v senatu 1, skupaj 3; ogrski in nemški soc. demokratje (iz Slovakije) so v posl. zbor. 4; poslanska zbornica ima dva divjaka, ki ne spadata k nobeni stranki.

Šest teh devetnajstih strank je v koalicijski skupini, ki podpira obstoječe ministrstvo, in sicer: češkoslovaška socijaldemokratična delavska stranka, republikanska agrarna stranka, češkoslovaška narodna socijalistična stranka, češkoslovaška ljudska stranka, češkoslovaška narodna demokratska stranka in socijalistični disidentje. Samo prvih pet strank je zastopanih v ministrstvu, zakaj, socijalistične disidente je težko smatrati za stranko.

Izmed sedemnajstih kabinetnih mest imajo agrarci štiri, med temi tudi ministrskega predsednika, socijaldemokratje pet, narodni socijalisti štiri, ljudska stranka dve mesti in narodni demokratje dve.

STAVBNI DELAVCI SO SE POGODILI.

New York, N. Y. (Fed. Press.) — S tem, da je 38 skupin stavbnih delavcev sprejelo mezdno povišanje v znesku $1 na dan, ...kakor menijo, odvrnjena nevarnost generalne stavke v stavbnih strokah.

Pet skupin se še pogaja, šesta pa je oklicala stavko, ker so delodajalci odklonili unijske zahteve.

Najvažnejša stroka, ki se še ni poravnala z delodajalci, je zidarska. Dva tisoč članov te unije stavka že od 21. maja sem za mezdni povišek v znesku po $2 na dan. Poizkušali so že doseči poravnavo s kompromisom na podlagi mezdnega poviška v znesku po $1 na dan nad staro mezdno lestvico $10. Pogodba bi bila veljavna do meseca januarja, 1926.

Endolarski mezdni povišek, ki so si ga izvojevali unijski delavci v 38 skupinah, ostane v veljavi do konca tega leta.

Ali veš, zakaj se tvoj dečak tako rad potepa z drugimi dečki in uganja razne "porednosti"? Odgovor na to in mnoge uganke v obnašanju otrok najdeš v knjigi "Zakon biogenezije", katero dobiš pri Književni matici SNPJ.

Iz delavskega sveta.

(Federated Press.)

Mezdni položaj v Wisconsinu. Državna industrijska komisija poroča, da je bila povprečna tedenska mezda v industrijah Wisconsina $23.63 v zadnjem aprilu. To je nekaj čez 11 odstotkov več kot v prejšnjem letu. Najvišjo tedensko mezdo imajo železničarji, ki znaša $30.65; delavci v avtomobilski industriji imajo povprečno $32.06. Najnižje plače so v papirniški, tekstilni in tobačni industriji ter v prodajalnicah; znašajo namreč manj kot $18. Povprečna tedenska mezda v stavbinski industriji je $23.48.

10,000 delavcev na tirih Northern Pacific železnice je dobilo približno $3,000,000 letnega mezdnega poviška. Organizacija se je direktno sporazumela z družbo. Preddelavci so dobili $10 mesečnega priboljška, tesarji 3¼ centa in pazniki dva centa na uro. Navadni delavci imajo 39 centov na uro. — Delavci na progah Wabash železnice so dobili od enega do devet centov poviška, kar jim znese 37 do 41 centov na uro. — 12,000 mehanikov, vposlenih pri Chicago, Milwaukee & St. Paul železnici, zahteva 8½ do 15 centov poviška na uro. Zahtevo so predložili vladnemu železniškemu delavskemu odboru. Mehaniki pri Chicago & Northwestern železnici tudi zahtevajo povišanje mezde.

Stavkajoči rudarji v Zapadni Virginiji so prejeli $2000 podpore iz Garlandovega sklada za ljudsko postrežbo. (Garland, ki je podedoval miljon dolarjev po očetu, je ustanovil omenjeni sklad z $800,000 v razne, delavskemu gibanju koristne namene.)

KAKO JE ŽENSKA SPRAVILA DVA DETEKTIVA V ZADREGO.

Chicago, Ill. — Po večkratnih poizkusih, uporabiti nad žensko, ki ji je ime Pearl Kircher in ki stanuje na 5046 Sheridan road, zaporno povelje na podlagi obdolžbe, češ, da je naredila na ime Marshall Field & Co. ničvreden ček za $108.40, je bilo tisto zaporno povelje izročeno detektivoma, ki jima je ime Gorman in McGuire.

"In nikar se ne vrnita z njim!" je dejal poročnik, ki je detektiva poučil o njuni nalogi. "Privedita semkaj jetnico! Rabita svojo glavo! Že okoli tisoč policajem smo poverili to nalogo, a zaporno povelje še vedno ni naredilo svoje naloge. To je zelo pretkana ženska. Privedita jo semkaj!"

In tako sta detektiva pritisnila na gumb hišnega zvonca tam v hiši na Sheridanovi cesti, in mil glas se je odzval: "Kdo je?" Pa je odgovoril McGuire: "Paketna pošta", ter sunil svojega tovariša med rebra, češ, vidiš, pa jo imava.

Detektiva sta prestopila kar dve stopnici hkrati, vrata ženskinega stanovanja so se odprla, in McGuire je zastavil iz strategičnih ozirov svojo nogo med vrata.

"Paketna pô—," je pričela gdčna. Kircher z usmevom, ki je očividno izdal dekličino hladnokrvnost.

"Poslušajte, gospa!" je dejal McGuire, "nič kaj rada ne storiva tega. Ali mislila sva si, da bi vam ne bil všeč kakšen dirindaj, pa sva — no, midva sva policijska uradnika ter imava zaporno povelje za vas."

Skoro v tistem hipu je bil zrak kmalu poln ženskinih desnic in — levic. McGuire in Gorman sta se še vselej držala načela, da bi za ves svet ne na ta, ne na oni način položila svojih prstov na žensko. Zato je gdčna. Kircher lahko neovirana obdelovala policaja okoli ušes in drugod, kolikor so ji le pripuščale njene moči. Medtem sta detektiva dospela popolnoma v sobo, in McGuire je dejal: "Gospa, mislila sva, da boste to zadevo poravnali. Pojdite torej, in midva tudi pojdeva."

"Nikamor me ne odvedeta," je rekla postarno dekle odločno. "Le glejta."

In brez vsakega obotavljanja se je potem vrgla na divan. In hipoma je priletela šlapa ter zadela McGuira v uho. In priletela je druga šlapa ter zadela Gormana v spodnjo čeljust. In zašumela je mimo ušes obeh policajev dekličina skoro prozorna obleka.

McGuire je postal rdeč kakor rak. In tako se je pripetilo tudi Gormanu.

"Ali, gospa," je dejal McGuire, in v tistem hipu so mu prifrčale ženskine nogavice v obraz.

"Prosim, gospa", je zastokal obupno Gorman. One mu je odgovorila z nekim drugim svilnatim predmetom.

"Gospa", je pridodal McGuire, ves v strašni zadregi, "midva sva družinska očeta, in to se vendar ne —"

Ali še nadalje so leteli razni predmeti spodnje obleke policajema v obraz, in ženska je vzela s sebe zadnjo reč, ki je bila na njenem telesu.

"Tako," je dejala, "sedaj me pa le aretirajta!"

"Gorman, telefoniraj po policijski voz in pa po eno plahto!" je velel McGuire svojemu tovarišu.

"In sodček," je še pristavil Gorman. In prišel je voz. Pa hkrati se je pojavil tudi hišni gospodar.

"Za božjo voljo," se je na vsa usta začudil le-ta, "ona bi ne mogla dati ničvrednega čeka. Saj dobiva $4000 dohodkov na mesec. Vas vse tri lahko popeljem na postajo v njeni limuzini."

Takoj po teh besedah se je ženska obleka. In ko je podpisala v pisarni svoje bonde, se je obrnila proti McGuiru in Gormanu ter rekla:

"Imeti sta hotela malo razburjenja, pa sta ga dobila."

EDINI SAD PROHIBICIJSKE POSTAVE SO ELOČINI.

(Nadaljevanje s prve strani.)

žanih postavah, pa naj bodo bile take ali take.

Mlajši rod se čezdaljebolj vdaja močnim opojnim pijačam, in ker so te prepovedane, se zatekajo mladi ljudje v objem strašnega narkotizma.

Glede tega, kako izlahka je dandanes kupiti žganje, je dejal kapitan Willoughby tole:

"Dandanes lahko kupiš žganje kjerkoli, vsepovsod. Treba je le plačati sanj po $6 do $10 namesto $2.50. Če bi hotela vlada zares izveljaviti to postavo, bi bilo treba za to celo stalno armado in mornarico iz vseh evropskih dežel.

"Zadnjo jesen sem šel na ribji lov. Ušatoril sem se blizu kanadske meje. Tam sem videl redne avtomobilske procesije samih žganjarskih tihotapcev. Ti so prepeljavali žganje v Združene države z naglico šestdesetih milj na uro.

Izborno organizirana tihotapska zveza jih varje pred prohibicijskimi agenti, ki so postreljeni, če postanejo preveč aktivni. Na jezerih in po rekah uporabljajo čolne, in žganje vtihotapljajo v to deželo ob celi meji.

"Zadnjo zimo sem se mudil na floridski obali. Tu sem dognal, da je približno 90 odstotkov celega prebivalstva zaposlenega v tihotapstvu. Uveljavljena ne more biti nobena postava, proti kateri je večina vsega ljudstva.

"Zelo čudno se mi zdi, da ni naš kongres s predsednikom vred uvidel, kako nujno potrebna je ublažitev Volsteadove postave in dovolitev lahkih vin in piva. Ali vsak mesec je čezdaljebolj vidno, da je to čezdaljebolj nemogoče, zakaj, multimiljonarski tihotapci v Washingtonu porabijo na miljone dolarjev za preprečitev takšne akcije.

"Naša božica zlate svobode v spodnjem newyorškem zalivu postaja humbug."

CIVILNA VOJNA NA BOLGARSKEM.

(Nadaljevanje s prve strani.)

kralja Borisa v Slavovico, in mu ukazal, naj podpiše odredbo, s katero imenuje njega (Stambuliskega) diktatorjem. Kralj je prosil za dva dni odloga in se vrnil v Sofijo.

Takoj nato so se sešli predstavniki vseh nasprotnih strank, uključivši komuniste, in so sklenili, da strmoglavijo Stambuliskega in njegove ministre.

Tako se glasi poluradno poročilo nove vlade, katera pojasnjuje revolto. Poročilo pove dalje, da so vojaške čete takoj prestopile na stran opozicije in zasedle zbornico ter vladno palačo. Stambuliski je ostal v Slavovici, kjer ima 400 mož, dva topova in nekaj strojnic. Rebelne čete so pričele oblegati Slavovico, nakar se je Stambuliskijeva armadica razdelila na dva dela in 200 mož se je podalo, drugih 200 pa je pobegnilo s Stambuliskim vred. Vojaki so begunce za petami in predaja pride vsak čas.

Ko so vstaši okupirali Stambuliskijevo hišo v Sofiji, so našli 20,600,000 bolgarskih levov in 4,000,000 v tujem denarju, skupaj 54 miljonov levov.

Ali želiš znati pravilno pisat in štet angleško? Naroči si "Slovensko-angleško slovnico", katero je izdala in ima na prodaj Književna matica S. N. P. J.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904. — Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Cainkar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 61, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blaz Novak, gl. blagajnik John Vegrich, urednik glasila Jože Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelezenikar, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, Box 673, Ely, Minn., John Terčelj, Box 92, Hendersonville, Pa., John Gorich, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blaz Novak, predsednik, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrožič, Box 286, Moon Run, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: John Grošelj, 14821 Pepper Ave., Cleveland, O. Anton Bular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad. Max Marc, Box 168, Buhl, Minn., za severozapad. Mike Zugel, 6483 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zaitz, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitveni odbor:

Predsednik: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
Joško Oven, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
Jos. Skuk, 6404 Orton Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Av., Cleveland, O.

POZOR!—Korespondenca z gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsedništva se naslove: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobče se naslove: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zaitzu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prizivi na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročnina in sploh vse kar je v zvezi z glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

MAČKI DOJITA LISIČJE MLADIČE.

Great Falls, Mont. — Tri drobne in majhne srebrno-črne lisice so odprle svoje oči na lisičji farmi v Great Falls zunaj mesta ter uvidele, da ne dobivajo hrane od svojih mater, nego od dveh mačk, ki sta imeli obe mladiče tisti dan, ko so lisice zagledale luč sveta.

Potem jih je gospodar odvzemši mačkama mladiče podvrgel tema. Tedve nista opazile nobene razlike ter prav po materno skrbele za male lisice lizaje danzadnem njih svetločrne hrbte.

Tajfun na Filipinih.

Manila, 13. jun. — Strašni tajfun je zopet obiskal Filipinske otoke, kakor se glase brzojavke. Otok Samar je malone uničen. Kolikor je do zdaj znano, je 13 oseb mrtvih in 500 hiš podrtih; mostovi so porušeni in 20 milj železnice je pod vodo. Sedem mest je razdejanih. Morje je pogoltnilo šest ladij.

Naznanilo.

Aliquippa, Pa. — Člane kluba soc. stranke v Aliquippi pozivljam, da se v največjem številu udeležite redne mesečne seje, katera se vrši vsako tretjo nedeljo ob 1:30 popoldne pri sodrugu B. Jerantu. — **Bartol Jerant**, tajnik.

Brez znanja angleškega jezika ne prideš nikamor. Spopolni si to znanje, ako ga še nimaš. Naroči si "Slovensko-angleško slovnico", katero je izdala in ima na prodaj Književna matica S. N. P. J.

Povest "Jimmie Higgins" je zrcalo duše ameriškega proletariata ob času velike vojne. Dobi se pri Književni matici S. N. P. J.

NA PRODAJ

iz opeke sezidana pet sobna hiša s podstrešjem. Furnace kurjava. Plin in elektrika. Poré glašave okna in mreže. Še dobi za malo ceno $5,200, takoj je plačati le le $1,500, ostalo na obroke.

ODPRTO OB VEČERIH.

Henry Schriek & Company
3722 W. Chicago Ave.,
Chicago, Ill.

POZOR ROJAKI iz Vinice in okolice!

Na prodaj je lepo posestvo v Vinici št. 21, po domače Perijevo posestvo. Proda se vse skupaj ali na komade in po zmerno nizki ceni. Vsi, ki se za stvar zanimajo in njim je posestvo znano, oziroma imajo svojce tam in žele kaj kupiti, naj se obrnejo za ceno in druga pojasnila na lastnika. John Čopi, P. O. Box 467, Bentleyville, Pa. (Adv.)

ZA KUHANJE PIVA DOMA

imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas kuhani vedno je najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi sirite sodov, steklenic in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje.

Grocerijam, slaščičarjem in v prodajalne šolskega blaga damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

Jamčena niklasta ura.

Drži pravi čas in ima New Haven kolesje, ter se prodaja povsod po $4.75. To uro se daje zdaj kupite od nas "FAMOUS" revolver, 32 in 38 kalibra, 38 kaliberal lastovli šest strelov in 32 kaliberni, po pet strelov in se rabijo The Smith & Wesson patrone dolge ali kratke. Tak revolver se prodaja povsod v Ameriki po $9.25. Kadar naročate revolver omenite kaliber in nikelnast ali plavega jekla izdelek.

Ne pošiljajte denarja, samo izrežite to oglas in pošljite kar v pismih znamkah za pošiljatvene troške in kadar vam prinese pismonoša revolver in uro, tedaj mu plačate $6.25.

Pošljite se to pošiljko. Ne odlašajte: pišite še danes, ker zaloga je omejena.

THE WESTERN COMPANY, Dept. 9
2120 W. Chicago Ave., Chicago, Ill.

NA KRVAVIH POLJANAH

je ime knjige, katero je spisal Ivan Matičič in v kateri nam živo predstavlja grozote svetovne vojne iz Galicije, z Doberdoške planote, z tirolskega gorovja, od Spacapanov, Sv. Gabrijela pa do Pijave, in natančen popis dogodjajev slovenskega planinskega polka od prvega do zadnjega dne. Knjiga vsebuje tudi razne znamenite slike iz življenja vojakov in civilistov za časa svetovne vojne. V resnici je to nekaj, kar je izredno zanimivo in bi morala imeti vsaka hiša. Zato ne odlašajte temveč naročite knjigo takoj. Stane samo $1.50, a vredna je v resnici veliko več. Dobi se pri bratu pisatelja na naslovu:

FRANK MATIČIČ,
323 Eugen Street Chicago, Ill.

J. Kozak:

Rdeče lise.

III.

Ni se čudil in ne tožil, ko se je tretje jutro prebudil. Zemlja je že klicala svojo žrtev, oster vonj je prevzel sobo. — Takoj grem — je pomislil in trdi koraki so že odmevali na kamenitem tlaku pred župniščem.

"Andrej, potolaži se!" je gostobesedičil župnik.

"Saj še potožil nisem, pa mi že zaudaje."

"Saj veš, kako je, Andrej; zapisano je: danes meni, jutri tebi. Bog je hotel tako. Pa napraviva tiho in lepo. Ti zapelješ fantka sam na pokopališče, jaz počakam v cerkvi in vse bo v redu. Kaj bi uganjali komedije!"

"Nocoj ob pol šestih," je dejal Andrej in zginil pred strmečimi očmi med vrati.

"Takega človeka, hm, pa ga tako potare!" ga je spremljala misel na cesto. On pa je ni čutil, ker je hodil v železnem oklepu. Venomer je ponavljal, kakor bi se hotel na izust zapomniti. — Jutri je menda dejal sosed, da popeljem fanta v mesto. — Zvečer je zabil rakev. Na pot mu je dal vse, kar je ostalo pri hiši po njej in otrocih. Ko je položil maleka na voz, je iztisnilo srce poslednjo kapljo krvi in oledenelo. Pregibale so se dolge, orjaške roke, ledenim kleščam podobne, da zamrzne, kogar se dotaknejo. Le kadar so prijele za rakev, so čudovito zagorele.

Pod zidom je pustil kobilico, sam pa z bremenom na hrbtu prestopil mračni prag. Župnik je dajal popotnico, on pa je stal in telo se krivilo od premagovanja, objeti in prižeti nase leseno hišico. V mraku do tal visečih megla je zrasel do stropa, strašen in besen v svojih pogledih. Visoko gori nad oltarjem je visel križani in ujel uporne poglede. In tedaj se je zgodilo, da je zapri oči.

"Še zmeša se mu," je pošepnil župnik cerkovniku, ko sta odhajala iz pokopališča. Ozrla sta se naskrivaj in strah ju je obšel pred tem dosedaj neznanim človekom, ki je stal tako visok poleg groba, da so se megle vlačile nad njegovo glavo. Pred to nevihto, razpetо okrog glave, ju je obšla groza.

Andrej ni videl nikogar. Pot se je mešal s prstjo, usipajočo se v brezdno. — Če bi vsaj skupaj ležali! — pogledal je krog sebe, da prešteje vseh šest. A oči so zaman blodno tavale med ovenelimi grobovi. Zvrhal je kup, se odkril in molče pognal domov.

Luči ni prižgal. Sedel je za peč, po mizi je podla težka, košečna pest in obležala. Pogled je tisti hip objel ves svet in slehernega človeka je poznal po rojstvu. Trdo so bile ure, skoro duh božji je trepetal pred njimi, a gub Andrejevih niso zganile. Sedel je ves drug, kakoršnega zemlja redkokdaj izvrže. Pogledi so ga bodli vsega do gležnjev in se skozi njega samega zasvedrali v zemljo do drobovja, odkoder so sikali krvavi plameni.

Na mizi bolj trda od nje je ležala pest, ara za kupčijo. Za kup pa je barantal v teh urah in se tresel pred njim.

Garal je, dokler je dihal. Po poljih, travnikih, gozdovih in cesti je preobračal zemljo. Nikdar ni sovražil, nikomur zameril. Vse nedeljske zapovedi s prižnice je spolnjeval. Počemu? Tisti tam gori je rezal kos za kosom in niti krvavih sledi za dolga leta ni obrisal. In zdaj je izrezal srce, ki ga je dal nekoč za popotnico in tolažbo, ko jih je vrgel iz paradiža. Povratka ni tja v večno smrt, angelj življenja stoji z mečem pred vrati Tudi za Jobovo hvalo ga je ogoljufal.

Pa kaj, aro je dal in za kup ni mešetarja.

Čisto tiho je vstopila, menda niti vrat ni odprla. Andrej jo je videl in spoznal skozi zaprte trepalnice. Mrzel duh ji je sledil in vel po vsej sobi. Včasih, ko je šla čez sobo, je koščena peta zazvenela. Potem pa je čutil, kako ljubeznijo ga pozdravlja mrzla roka, a pest se ni premaknila. Upria je oči iz onega sveta. S temi črnimi globinami se je želel pogovoriti.

"Ti Lena iz onega sveta, povej, ali si brala moje bukve tam?"

Molk mu je zeval naproti.

"Pa dobro, če jih nisi, ali veš, zakaj sem garal svoj živ dan, ljubil in odpuščal in si pustil razrezati hrbet v jermene?"

"Tudi tega ne ve."

"Lena, ali si videla tam nadvse pravičnega boga?"

Dolgo časa je pričakoval odgovora in ustnice so se zvile v bridki smehljaj.

"Nočeš povedati resnice, kaj? In vendar si toliko povedala, Lena, da ne vem, kam bi dal. Tvoj fant je živel že tri dni tam gori med zlatimi zvezdami. Z Jezuščkom se je žogal. Pa ga bo tudi zato ogoljufal in se bo večno spominjal, od česar se je tako težko poslavljal. Ali mu bodo večno sijale otožne solnčne rože s svojo črno žalostjo v srcu? — Slišiš Lena, mati mojih otrok, povej mi, kaj naj počnem zdaj? Ti veš, da me nobena ne mara. Še enkrat bi se oženil, da bi imel še enega, še enega Lukca, ker drugače v pasji bajti, nihče ga ne pogleda, tako je izobčen in zavržen, da si ljudje umijejo roke, kadar mu štejejo denar. Križ so naredili na vratih in morda me pobijejo kakor psa, ko ne bo kobilica več mogla stopiti na noge. Lena, samo to mi razodeni, zakaj se je Andrej Kosec rodil?"

Mrzla sapa se ga je molče ovijala in izsesala poslednjo misel, da se je sedel za pečjo železni stroj, ki steguje svoje ogromne roke brez usmiljenja.

"Kako pa, Lena, bogataši, goljufi, krvosesi, pijavke, morivci, ti hladni gospodje drznih čel, umazanih src in s čisto drugimi možgani kot oni ubogi ki smo zanje samo grez, po katerem hodijo, dirjamo pred njihovimi vozovi v četver upreženi, kako se obnašajo tam gori v nebeškem kraljestvu? Kaj tudi med devetimi kori angeljev vladajo nad nami ter predpisujejo svoje zakone, ojnice za neuko, razdivjano ljudstvo? Ali vas je sprejel Lazar v svojo palačo, sezidano za tisti mraz in lakoto pod bogatinovimi vrati? Pa ne, da sedite vsi skupaj v veži in se oblizujete, kadar jim nosijo angeljci kompot na mizo? — Žalostno gledaš Lena, bogve kako daleč si gledala? Pomisli, tvoj fant, Lena, je umrl na kompotu, sladkem in dobrem, kakršnega še vse življenje ni jedel. O prav na kompotu je umrl in nisem zinil besede za vse tisto zlobno obrekovanje, s katerim je psoval fanta in mene tako nedolžna oba nad bolečni njegovega sina. Strl bi naju te daj, če bi mogel, a jaz sem molčal, ker sem videl več kakor krivdo. O Lena, on sam ni kriv, dobro vem, ampak tisti, ki nas je pahnil v ta pekel. Če bi ga videla na postelji tu pri peči, koliko je trpelo to nedolžno bitje, bi stopila še enkrat na svet, da živiš dvojno življenje za kazen, ker si ga rodila. Nihče mu ni privoščil tolažilne besede, ki je umrl, ker je bil otrok ljubezni in odpuščanja v svoji duši. Zabavat mu je šel otroka, cirkus igrat, a je umrl. In kdaj mi odpusti svet, da sem igral tudi jaz cirkus, ko mi je sin umiral! E Lena, usmiljenje in odpuščanje ubogega malčka je večje kakor vse blagajne celega sveta. — Najine zadnje poti nisi videla? Koliko bližje so pa mastnaki nebeškemu prestolu, katerim za debele cekine zvone na vse pretege? Še tam ga bodo odrivali! —

"Hm, hm, nič več. Kdo te je pa poslal? Že dobro, že dobro, sam grem pogledat, da ga najdem pravičnega boga in čudodelno usmiljenje, jasno pravičnost. Sam jo bom ustvaril. Za par dek jo zravnam. Vozil sem, vozil; ko pa sem vse zvedel, bom preobračal. Tako je zapisano, delaj po svoji vesti. Le pusti me zdaj samega, Lena!...

Boječemu dotikljaju hladne roke je odgovoril obupani smehljaj pripravljenega na vse. Divje so žarele oči sredi razbitega obraza in sklep ubijanja ga je gnal na naj hujšo pot. Že so krvavele noge na trnjevih tleh.

Nevihta, ki je lila vso noč, ni splahnila njegovih misli, iz sanj ga je zdramila šele zora s svojo biserno svetlobo. Ko je stopil na prag, se je spomnil, da je snoči pustila vrata odprta za seboj. Ni se ozrl več nazaj.

Kobilica je strepetala, v slutnjah je drhtela po vsem telesu, in stresala je glavo pod komatov.

"Bojiš se, bojiš, revica, nič ne dé, bolje bo zate." Ubogljivo se je potolažila, a ga neverjetno pogledovala in se čudila njegovi hitrosti in rezkosti. Hitreje in odločneje je stopala, čeprav so nozdrvi trepetale.

"Pazi na otroka, Andrej; čakaj, še tole popravim." Smukal se je sosed krog voza, čebljal in stiskal roke. Andrej je pognal. Žarela so jasna lica, srce je iskalo v dalji mesto, kjer se bosta kakor škrjančka, pijana svetlobe in lepote izgubila. Pred njima pa je sedel mračni mož, ki ni dvignil oči s ceste, ni odgovarjal, še molk mu je bil pregrozen. Vajeti ni spustil, boječ se, da bi premislila kobilica to strašno pot in se uprla. Divje je gonil ves stisnjen in skljućen, zapirajoč oči pred vsako bilko življenja. Solnce je risalo dolgo seneco, ki vsako minuto leze globlje v zemljo.

"Tam, pod klancem!" Že prejšnji večer je premislil. "Tam, kjer se pot provali in od napetosti pada na obe strani v tiste globoke drage. Ni rešitve."

Pod klancem se je oglasilo srce, da ga je čula kobilica ter se nemirno ustavila. Toda roka gospodarjeva je bila trda in neusmiljena. Na vrhu so ji pričele oklevati noge. Vse je slutila in zona je oblila žival. Z vso silo se je upirala oznojena, strmeča z zabodenim pogledom v prepad. On pa je vlekel in črtal njeno smer vse bolj neizprosno.

Zamižal je Andrej in poslednjič potegnil.

Kdo pozna ime in obličje duha, ki je tisti hip oživel v ledenem srcu čudodelno besedo: očka, kako je lepo! Kje ji sila sorodna, da bi zblaznela v človeku taka ljubezen, kakor je zmlela Andreja, da se je kot plamen dvignil sredi voza in se je vrgla kobilica pred njim za zadnje noge kakor nasajena. Stal je strašen in pot mu je lil čez ves obraz; celo kolesa so trepetala. Klobuk je padel na tla in razoglavega je oblivalo solnce in oživljalo zemljo v njegovih očeh. Skočil je z voza, pogladil kobilici blodne oči in za dlanjo se je poznala krvava sled. Kobilica je pritisnila svoj trepetajoči vrat na njegove prsi, oči pa je še vedno zapirala pred grozo, ki jo je gledala v globinah. Andrejeva roka jo ji pomirila in stari korak je potrkaval zopet po veli cesti. Žulji na rokah so se razpočili in svetla lisa je žarela v čudni gloriji človeka, rojenega iz najbolj ponižanega in izkušanega z besedo v svojem srcu, ki vodi narode in ljudstva, drvi svetove v večnosti, ki nima imena ne lastnosti, besedo, postalo meso v najčistejših in najbolj ubogih dušah.

Andrej pa ni vedel, kaj se je zgodilo z njim. Z očmi je zaman odgovora; tako kopr so zrle pred se, kakor je L iskal nekoč gospoda z zlato Kar je bilo, je umrlo in umr sredi široke ceste tudi on. se je odprlo na stežaj in priv je vanj reka neizmerne bole in radosti vsega stvarstva njega, se zgostila, kakor peč solčni roži, sredi katere je g velika rdeča lisa, ukaz življe prižgana od nevidne Lukčeve ke iz onega sveta.

(Konec.)

Pismo iz starega kra

Ljubljana, 23. maja 1923.— vsega, kar imamo, je še najl vreme. Imamo sem pa tam dežja in pa lepo vroče so Vse je v cvetju in cela de nam je kot vrt. Letina kaže bro, rast je gosta in močna. mó, da nam poletje ne pri suše, kakršna se zadnja leta navljala kar zaporedoma. V p tiki se položaj ni izpremenil. parlament je pričel z delom. V rajšnja seja parlamenta, na k ri so ugotovili pravilnost izv nih poslancev, je trajala od ure dopoldne, pa do 3 po poln Sedaj pričnejo z rednim de

Najpreje bo na vrsti — t vsaj obljubljajo — zakon o u nikih ter zakon o direktnih d kih. Da bodo mogli uradni izboljšati plače — jih bodo l odpustili iz službe. Kako se b izvršilo, je seveda še od vprašanje. Resnica pa je, da pri nas, ki smo poljedelska d va, uradnikov dosti odveč. S vičnim zmanjšanjem bo v zmanjšala izdatke in poma drugim, ki so prav zares s plačani, kakor nikjer.

Ta teden so obiskali sloven mesta — Ljubljano, Maribor Celje — beograjski pevci — d žina Stanković. Povsod so sijajno sprejeti in njih kone ki so bili umetniško izreden tek, so želi prave triumfe. Slov ci so zopet pokazali, da znajo gostoljubni in verujejo v kul no in politično ujedinjenje z mi svojimi brati.

Za letošnje poletje se pripr lja v velikem številu "Kateli shod" v Ljubljani.

Njeno življenje.

Povest — Spisala Zofka Kveder-Demetrovič.

Knezova knjižnica.—Izdala "Matica slovenska".

(Dalje.)

Včasih pa le pride kakšen agent v oni kraj, vinski ali lesni trgovec, kak geometer; in to je dogodek za vse. A on ne bo dolgo tam. Stric mu obeta, da mu kupi posestvo v bližini glavnega mesta; tudi mati je premožna, ima svojo hišo v Trstu. Samo na to čakata stric in mati, da postane on, Roman, soliden in resen mož. Silita ga, naj se oženi. Tudi on sam misli, da bi bilo najbolje zanj. Mlad človek v samoti se izgubi; življenje nima pravega smisla in cilja. Nobene izpodbude in tako živijo tja v en dan neumno in lahkomiselno. Ali leta potekajo počasi, prva mladost se že odmika in treba je misliti tudi na resno stran življenja. Če gospa Ribičeva dovoli, bo jutri tako svoboden, da jo poseti.

Povabili so ga, naj pride.

Prišel je drugega dne, vesel in svež in ravno tak, kakor je bil gori v gozdiču na zabavi. Kakor potok je žuborelo njegovo pripovedovanje, smeh je bil doma na njegovih ustnah in njegove oči so žarele in se bliskale, lice se mu je izpreminjalo, neka lahka, brezskrbna veselost je puhtela iz vsega njegovega bitja.

V torek je bil pri njih na obedu. Še stari dekli Mini je bil všeč, kakor še nihče nikoli. V kuhinjo je bil prišel in jo je prosil s smešno skesanostjo, naj se ne jezi nanj, ko ima zaradi njega več dela kakor po navadi.

"Oh, kako galanten človek je to," je mislila v svoji stari, sivi glavi. "Ko bi bili le gospodična pametni . . .

Opoldne pri obedu so vprašali Romana, ali hoče vina; Ribič pije sicer le vodo, a za goste je tudi vino v hiši. Roman je rekel, da tudi on ne pije vina, in še zavedel se ni, da laže.

Ribič in njegova žena sta vedela, kaj pomeni Sterletov obisk.

"Tilda je še mlada, še le sedemnajst let ima," je rekla ona možu zvečer v spalnici. "Ampak zelo simpatičen človek je . . . In tako vesel . . . Ravno pravi par za Tildo, ki je skoro preveč resna . . ."

"Jaz sam ne vem, kaj bi rekel," je modroval Ribič. "Saj ga prav za prav še nič ne poznamo."

"Tudi jaz sem se zaročila s teboj in te nisem poznala, saj veš. Samo všeč si mi bil. In glej, kaj bi bilo iz mene, da nisem imela tebe . . . Ti si mi bil v srečo, jaz tebi ne . . ."

"Tvoja stara pesem. Nikoli se je ne odvadiš in tolikrat sem te že prosil, da pustiš te stare, zdavnaj poravnane stvari v miru. Kaj nisva bila srečna? Kaj nisem zadovoljen? Kdaj sem si želel kaj boljšega?"

"Ker si preskromen. Ali jaz edina te poznam in vem, kaj bi bil lahko dosegel . . ."

"Pusti to mama . . ." je dejal Ribič, pristopil k svoji ženi in ji poljubil roko. "O Tildi sva se hotela meniti . . . Kaj bi jo dala Sterletu?"

"Zakaj ne? Saj veš, kako je v našem trgu. Na vsakega mladega človeka, ki bi se lahko ženil, deset, dvajset deklet. In bolj premožnih, kakor je naša Tilda. Daleč proč od sveta smo, kdaj pride kdo semkaj? Niti enega mladega moža ne poznam pri nas, o katerem bi želela, da bi postal naš zet. Morda tudi Sterle ni tak, kakršnega bi Tilda zaslužila. Ali izbirati ne more."

"Sama si rekla, da ima še le sedemnajst let. Pa naj še malo počaka."

"Kaj bo čakala? To je nevarno in nesigurno. Sam vidiš, koliko jih čaka zaman; poznaš jih, na vsak prst pet, ki so bile lepe in poštene in so zaman čakale. Jaz ji rečem, naj ga vzame, če bi vprašal."

"Dobro, reci ji! Imam jo rad. Lahko bi še ostala doma. Ali tega ji tudi želim, da zamudi življenje za vselej. Škoda bi bilo za njo."

"Da, tudi jaz sem tega mnenja, da je celo nesrečna možitev za dekle boljša kakor prazno življenje, pusta in žalostna leta starih devic. In Sterle je, mislim, dober človek. Rad jo bo imel, nič hudo ji ne bo pri njem."

"Kaj ko bi malo pozvedela, kako je tista stvar z njegovim stricem," je menil Ribič. "Pa tista materina hiša v Trstu, če res stoji. Tudi drugače bi se rad informiral, kakšno je bilo dozdaj njegovo privatno življenje."

"Čemu informacije?!" je rekla njegova žena. "Kdo se je za te informiral, ko so me zaročili s teboj? Kdo je pozvedoval po tvojih stricih in sorodnikih tu doli na jugu? Moji na Dunaju skoro niti imena tvojega naroda niso vedeli. Na besedo so ti verjeli. In še takrat, ko bi bil tvoj odstop upravičen in pojmljiv, si ti s svojim ravnanjem prekosil moje zaupanje in zaupanje moje matere."

"Oh, žena, edino slabost imaš! Za junaka in svetnika si me naredila v svoji glavi in svojem srcu. In zdaj že sam verjamem, da sem pošten človek, trden mož, ker se nisem prevzel ob tolikem malikovanju," se je nasmehnil Ribič. "Torej misliš, da lahko zaupava hčer temu človeku?"

"Lahko," je trdila žena. "Odkritosrčen se mi vidi in nepokvarjen. Samo njegove oči poglej, naravnost otroške so. In kdo ve, če se bo še kdaj ponudila Tildi prilika, da se omoži? Če se natanko vzame, je vsaka poroka opasna igra: lahko dobiš, lahko izgubiš, lahko je sreča, lahko tudi pokora in trpljenje zavse življenje, a zaigrati je treba vsekakor. Če te vpraša Sterle za Tildo, mu jo obljubi! Upam, da bo prav."

Tako sta sklenila stara dva.

Tudi v sredo je bil Sterle pri njih na obedu.

Mati je vprašala popoldne Tildo: "Kako ti je všeč ta človek?"

"Ne vem, kaj bi rekla, mama. Niti všeč niti zoprn."

"Jaz bi bila prav zadovoljna, če bi ti postal prijeten. Mislim, da zaradi tebe zahaja k nam. In jaz bi ti svetovala, da ga vzameš."

"Kaj moram?" je vprašala Tilda in solze so ji stopile v oči.

(Dalje prihodnjič.)

ŠESTMESEČNA TEKMA

PRI NABIRANJU NOVIH NAROČNIKOV ZA PROSVETO

POZOR!! ČITAJTE!!

PRIDRUŽITE SE TEKMI!

Glavni upravni odbor S. N. P. J. je sklenil, da se priredi šestmesečna tekma za pridobivanje naročnikov na Prosveto. Tekma traja šest mesecev. Prične dne 1. junija in konča dne 30. novembra t. l.

Vsak član ali članica S. N. P. J. in društva v celoti se lahko pridružijo ti tekmi.

Določene so naslednje nagrade, katere se točno izplačajo vsem tekmovalcem, ki so do njih upravičeni:

Za 2 nova celoletna ali za 4 polletne naročnine—3 knjige Književne Matice.

Za 3 nove celoletne ali za 6 polletnih naročnin—4 knjige Knjiž. Matice in polletna naročnina na Prosveto.

Za 5 novih celoletnih ali za 10 polletnih naročnin—5 knjig Knjiž. Matice in celoletna naročnina na Prosveto.

Za 10 novih celoletnih ali za 20 polletnih naročnin—5 knjig Knjiž. Matice in lepa krasna pozlačena ura.

Za 15 novih celoletnih ali za 30 polletnih naročnin—5 knjig Knjiž. Matice in krasna pozlačena ura in verižica.

Za 20 novih celoletnih ali za 40 polletnih naročnin—5 knjig Knjiž. Matice in krasni "Rogers Silver" namizni sestav in "Fountain Pen".

Za 25 novih celoletnih ali za 50 polletnih naročnin—5 knjig Knjiž. Matice in Carona Typewriter, pisalni stroj male vrste.

Za 30 novih celoletnih ali za 60 polletnih naročnin—5 knjig Knjiž. Matice in Remington Typewriter, male vrste pisalni stroj.

Za 35 novih celoletnih ali za 70 polletnih naročnin—5 knjig Knjiž. Matice in krasni ni gramofon in 12 izbranih slovenskih plošč.

Za 40 novih celoletnih ali za 80 polletnih naročnin—5 knjig Knjiž. Matice in velik Underwood Typewriter, pisalni troj.

Za 50 novih celoletnih ali za 100 polletnih naročnin—5 knjig Knjiž. Matice in prst zlata ura in verižica.

Za 75 novih celoletnih ali za 150 polletnih naročnin—5 knjig Knjiž. Matice in kras prstan z diamantom.

Za 100 novih celoletnih ali za 200 polletnih naročnin—5 knjig Knjiž. Matice in zla ura in prstan z diamantom.

Za 150 novih celoletnih ali za 300 polletnih naročnin—5 knjig Knjiž. Matice in Fo Touring Automobil, avtomobil Fordove sistema.

Za 200 novih celoletnih ali za 400 polletnih naročnin—5 knjig Knjiž. Matice in avt mobil Chevroletovega sistema.

Vsak tekmovalec ima pravico, da lahko spremeni gornje nagrade v zahtevo za dobite v gotovem denarja po dogovoru.

Za vsak slučaj enakosti v tekmi se bodo dale enake nagrade dvema ali več tekmovalcem.

ZELO VAŽNO JE, DA SI ZAPOMNIJO VSI, KI SE BODO PRIJAVILI ZA TEKMO DA SE PRI TI TEKMI NE PLAČA TEKMOVALCEM PROVIZIJA IN VSAK TEKMOVALEC MORA UPOSLATI CELO SVOTO UPRAVNIŠTVU. To se je odredilo vsled tega, ker so nagrade tako visoke v kolikor jih dovoljuje zakon te svrhe.

Člani, članice ali društva, ki se žele udeležiti te tekme naj takoj pišejo po potrebne listine in knjižice za nabiranje novih naročnikov upravi Prosvete na naslov: PROSVETA, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill., enako je nasloviti vsa pisma in denarne pošiljatve.

Prosveta je lastnina Slovenske narodne podporne jednote, ki jo izdaja v izobraževalne namene. Člani Slovenske narodne podporne jednote so veliko žrtvovali za razširjenje čitateljskga kroga Prosvete. Večina agitatoričnega dela je bila dozdaj opravljena brez kake odškodnine ali pa za zelo majhno odškodnino. Izvrševalni odbor S. N. P. J. je zaradi tega zaključil, da se razpišejo za pridobivalce naročnikov na Prosveto boljše nagrade, kot so bile dozdaj v navadi, da se trud neumornih delavcev za razširjenje Prosvete saj deloma odškoduje.

Bratje in sestre člani Slovenske narodne podporne jednote, sedaj se vam nudi prilika, da si pridobite nagrado in da pomagate razširiti vaš lastni list Prosveto! Torej na delo!

PROSVETA, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.